

Sygn. akt III AUa 989/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Jolanta Pietrzak
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2013r. w Katowicach

sprawy z odwołania M. M. (M. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o rentę rodzinną

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 7 marca 2012r. sygn. akt VIII U 103/12

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. na rzecz ubezpieczonego M. M. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA I.Goik /-/SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 989/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 listopada 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu M. M. prawa do renty rodzinnej powołując się na przepis art. 68 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz okoliczność, iż ubezpieczony ukończył 25 lat życia nie będąc na ostatnim roku studiów.

Odwołanie od przedstawionej decyzji wniósł pełnomocnik ubezpieczonego M. M. domagając się jej zmiany oraz argumentując, iż zaskarżona decyzja jest sprzeczna z rzeczywistym stanem rzeczy i narusza wskazany art. 68 ustawy emerytalnej albowiem niezależnie od tego, iż odwołujący ukończył 25 rok życia, to obecnie jest na ostatnim roku studiów magisterskich, co skutkuje koniecznością przedłużenia uprawnienia do renty rodzinnej o rok do czasu zakończenia nauki na studiach.

Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko pełnomocnik ubezpieczonego podniósł, że oczywistym jest, iż odwołujący ukończył 25, lat jednak z zaświadczenia z dnia 12 grudnia 2011 roku pochodzącego z Akademii Wychowania Fizycznego w K. wynika, że obecnie uczy się na ostatnim roku studiów i zakończy je w 2012 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy zaznaczył, iż skoro ubezpieczony trzeci semestr (zaczynający ostatni rok nauki) rozpoczął od 10/2011 roku, to brak jest podstaw do wypłaty renty rodzinnej od 1 października 2011 roku.

Wyrokiem z dnia 7 marca 2012 roku sygn. akt VIII U 103/12 Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29 listopada 2011 roku i przyznał odwołującemu prawo do renty rodzinnej na okres od 1 października 2011 roku do 27 sierpnia 2012 roku.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony M. M. jest uprawniony do renty rodzinnej po rodzicach E. i E. od 28 lipca 2008 roku oraz jest studentem AWF w K. - Wydziału Fizycznego Studiów magisterskich II stopnia od 1 października 2009 roku do nadal, a planowany termin ukończenia tychże studiów przypada na dzień 27 sierpnia 2012 roku.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego M. M. zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji zauważył, iż kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawało, czy odwołujący ukończył wiek 25 lat na ostatnim, czy przedostatnim roku studiów oraz uprawnienie ubezpieczonego do renty rodzinnej po rodzicach za okres od 1 października 2011 roku do 27 sierpnia 2012 roku.

Następnie Sąd Okręgowy zaznaczył, że z treści zaświadczenia Prodziekana AWF w K. z dnia 12 grudnia 2011 roku, z 11 stycznia 2012 roku, z treści wywiadu sądowego z dnia 7 lutego 2012 roku oraz z treści wiarygodnych zeznań odwołującego się w charakterze strony oraz z treści Regulaminu Studiów z dnia

4 października 2007 roku wynika, iż odwołujący jest od 1 października 2009 roku do nadal słuchaczem stacjonarnym studiów magisterskich II stopnia AWF w K. na kierunku wychowanie fizyczne. Nauka na wskazanych studiach trwa 2 lata

tj. 4 semestry. Sąd pierwszej instancji zwrócił przy tym uwagę na okoliczność,

że ubezpieczony ukończył I rok nauki, tj. uzyskał wszystkie wymagane zaliczenia

i zdał wszystkie wymagane egzaminy na II semestrze przed osiągnięciem wieku 25 lat w dniu (...), tj. do 30 czerwca 2010 roku. Ubezpieczony rozpoczął ostatni rok studiów wyższych tj. III semestr od 1 października 2010 roku i uzyskał na tym semestrze wszystkie wymagane zaliczenia i zdał wszystkie wymagane egzaminy poza egzaminem z języka angielskiego. Wobec powyższego został cofnięty

z IV semestru ostatniego roku studiów na II semestr, który musi powtarzać

od 1 września 2011 roku oraz zdać egzamin z języka angielskiego i uzyskać wszystkie wymagane zaliczenia i zdać wszystkie przewidziane na IV semestrze egzaminy do końca czerwca 2012 roku oraz przystąpić do obrony pracy magisterskiej do dnia

27 sierpnia 2012 roku.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji odwołujący nie jest wcale w dacie ukończenia wieku 25 lat tj. w dniu (...) studentem przedostatniego roku studiów wyższych, lecz jest już od 1 października 2010 roku studentem ostatniego II roku tychże studiów w świetle treści § 12 Regulaminu studiów z 17 marca 2007 roku.

Powołując się na art. 68 ust 2 ustawy emerytalnej oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego wyrok z dnia 6 kwietnia 2006 roku III UK 17405 OSNAP nr 7-8/2007 poz. 107 Sąd uznał, że prawo do pobierania renty rodzinnej przysługuje studentowi

do zakończenia ostatniego roku studiów wyższych, na którym uprawniony ukończył 25 lat życia, bez względu czy ten rok powtarza, czy odbywa po raz pierwszy.

Sąd dodał, iż w przypadku osoby ubiegającej się o rentę rodzinną, która udokumentowała wiek 25 lat w czasie wakacji letnich tj. przed rozpoczęciem nauki na ostatnim roku studiów po raz drugi w okresie od 1 października 2011 roku do 27 sierpnia 2012 roku pomimo to renta rodzinna przysługuje do końca tego roku akademickiego tj. do planowanego terminu ukończenia tychże studiów.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego rozstrzygnięcia wniósł organ rentowy.

Wnoszący środek odwoławczy zaskarżył wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 68 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania wyroku poprzez bezzasadne uznanie, że ubezpieczony po ukończeniu 25 roku życia spełnia warunki do przyznania renty rodzinnej z uwagi na studiowanie na ostatnim roku studiów w szkole wyższej. W oparciu o przedstawione zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ubezpieczonego M. M..

Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko organ rentowy podniósł, iż spór dotyczy okresu od 1 października 2011 roku do 27 sierpnia 2012 roku przed rozpoczęciem którego ubezpieczony miał już ukończone 25 lat życia (urodzony jest w dniu (...)) i studiował na kierunku wychowanie fizyczne Akademii Wychowania Fizycznego w K.. Apelujący wskazał, że studia te trwają

4 semestry, czyli 2 lata, a przewidywany programem termin ich zakończenia to 30 września 2011 roku. Drugi rok akademicki studiów ubezpieczonego rozpoczął się więc w dniu 1 października 2010 roku i zakończyć się winien planowo 30 września 2011 roku. Ubezpieczony powtarza jednak obecnie drugi rok studiów z powodu nie zaliczenia jednego z przedmiotów, dlatego ten rok akademicki, który rozpoczął się obecnie w dniu 1 października 2010 roku i zakończył w dniu 30 września 2011 roku nie był dla ubezpieczonego ostatnim rokiem studiów.

Apelujący argumentował, że w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej, ponieważ ubezpieczony osiągnął 25 lat życia nie będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, a zatem prawo do renty rodzinnej nie może więc być przedłużone do zakończenia tego roku studiów. Skarżący dodał,

iż według niego Sąd pierwszej instancji wydaje się podzielać tę opinię, skoro stwierdził, że dopiero rok akademicki trwający od 1 października 2011 roku

do 27 sierpnia 2012 roku uznał za ostatni rok studiów ubezpieczonego. Podniesiono, iż jednak w jego trakcie ubezpieczony nie ukończył 25 roku życia. Zdaniem organu rentowego w takim przypadku musi znaleźć zastosowanie art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym ubezpieczony miał prawo do renty rodzinnej do ukończenia nauki w szkole, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia. Z dniem (...) ubezpieczony ukończył jednak 25 lat życia i dlatego w ocenie apelującego począwszy od 1 sierpnia 2011 roku nie powinno mu przysługiwać prawo do renty rodzinnej. Dodano, że gdyby podzielić rozumowanie Sądu, to ubezpieczony mógłby pobierać rentę rodzinną dowolną ilość lat pod warunkiem ustawicznego powtarzania drugiego roku studiów.

Pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o oddalenie apelacji.

Wskazano, iż niezależnie od faktu, że ubezpieczony powtarzał drugi rok studiów, to był to ostatni rok albowiem studia liczyły 4 semestry. Zaakcentowano, iż to, iż ubezpieczony powtarzał drugi rok studiów, nie przekreśla okoliczności, iż ten drugi rok studiów jest rokiem ostatnim.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, nie naruszył przepisów prawa materialnego ani postępowania w tym art. 233 § 1 k.p.c., a poczynione przez niego ustalenia faktyczne Sąd II instancji podziela i przyjmuje za swoje.

Wbrew stanowisku organu rentowego spór w niniejszej sprawie dotyczy nie tyle okresu od 1 października 2011 roku do 27 sierpnia 2012 roku ile ustalenia czy ubezpieczony będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej ukończył 25 lat życia w rozumieniu art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego a mianowicie art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) okazał się niesłuszny. Przepis art. 68 ust. 2 stwierdza, że jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej ulega przedłużeniu do ukończenia tego roku studiów.

Na gruncie wskazanego przepisu istnieje bogate orzecznictwo wskazujące na jednoznaczny sposób rozumienia wskazanego uregulowania. Należy przypomnieć, iż np. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 kwietnia 1996 roku, II UR 4/96 (OSNAPiUS 1996 Nr 20 poz. 311) zaznaczył, iż z przepisów regulujących prawo do renty rodzinnej dla dzieci wynika, że zasadniczym celem tego świadczenia jest dostarczenie im środków utrzymania w czasie, gdy w związku z kształceniem nie wykonują pracy dającej źródło utrzymania. Ten cel zwykle zostaje osiągnięty przed ukończeniem 25 roku życia i zasadne jest ustanie wówczas prawa do renty rodzinnej, choćby uprawniony nie osiągnął jeszcze zasadniczego celu kształcenia. Jedyny wyjątek dotyczy nauki w szkole wyższej, uwzględniony w art. 68 ust. 2 ustawy emerytalnej, który dopuszcza przedłużenie wypłaty renty rodzinnej wówczas, gdy uprawniony osiągnął tę granicę wieku będąc na ostatnim roku studiów. Nie są istotne przyczyny wydłużenia czasu nauki, mogą być obiektywne lub subiektywne także zawinione. Dość przypomnieć uchwałę z dnia 23 lutego 1989 roku III UZP 3/89 /OSP 1990 Nr 5-6 poz. 246 podjętą na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40 poz. 267 ze zm.) w której Sąd Najwyższy stwierdził, że studentka, która na przedostatnim roku studiów zdała wszystkie wymagane egzaminy i która ukończyła 25 lat życia przed rozpoczęciem zajęć w nowym roku akademickim, zachowuje prawo do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów.

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy należy zaznaczyć, iż organ rentowy niesłusznie kładzie nacisk na fakt ukończenia przez ubezpieczonego 25 lat w dniu (...), tracąc z pola widzenia tok jego studiów, który przebiega w cyklu 4 semestrów.

Skarżący pomija przy tym zapis § 12 Regulaminu studiów z dnia 17 marca 2007 roku, który wskazuje, że ubezpieczony w dacie ukończenia wieku 25 lat (w dniu (...)) nie jest studentem przedostatniego roku studiów wyższych, lecz jest już od 1 października 2010 roku studentem ostatniego II roku tych studiów.

Sam apelujący zwrócił przy tym uwagę na okoliczność, że drugi rok studiów ubezpieczonego winien rozpocząć się w dniu 1 października 2010 roku i zakończyć w dniu 30 września 2011 roku.

Stanowisko to tym bardziej nie budzi wątpliwości, że ubezpieczony do (...) uzyskał wszystkie wymagane zaliczenia na II semestrze studiów, a ostatni rok studiów to III i IV semestr.

Skoro zostało ustalone, że ubezpieczony ukończył 25 lat życia będąc na ostatnim roku studiów, to słusznie zostało mu przyznane prawo do renty rodzinnej w oparciu o art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Wobec powyższego podniesione przez skarżącego argumenty we wniesionym środku odwoławczym nie znajdują uzasadnienia stanowiąc próbę polemiki z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I instancji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 98 oraz § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U z dnia 3 października 2002 roku Nr 163 poz. 1348 ze zm.).

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA I.Goik /-/SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek